

Israelin vaikuttajakampanjan FARA-ilmoitus ja sen oikeudelliset, verotukselliset ja eettiset vaikutukset yksilöille ja alustoille

Yhdysvaltain **Ulkomaisten agenttien rekisteröintilain (FARA)** tuoreet asiakirjat ovat paljastaneet Israelin ulkoministeriön rahoittaman vaikuttajakampanjan, joka tunnetaan nimellä **“Esther-projekti”**. **Bridges Partners LLC:n** 26. syyskuuta 2025 jättämät asiakirjat kuvaavat sopimuksia, jotka on välitetty **Havas Media Group Germany:n** kautta sosiaalisen median vaikuttajien palkkaamiseksi pro-Israel-sisällön julkaisemiseen, kohdistettuna Yhdysvaltojen ja globaaleihin yleisöihin. Ilmoitettu budjetti on noin **900 000 dollaria** kesäkuusta marraskuuhun 2025, ja se tukee 14–18 vaikuttajaa, jotka tuottivat 75–90 julkaisua. Analyytikot arvioivat julkaisukohtaisen hinnan olevan **6 000–7 000 dollaria**.

Vaikka nämä ilmoitukset täyttävät FARA:n läpinäkyvyysvaatimukset Bridges Partnersille pääasiamiehenä, ne nostavat esiin monia riskejä: rekisteröimättömien vaikuttajien henkilökohtaiset vastuut, alustojen mainoslainsäädännön noudattamisvelvoitteet ja rajat ylittävät verovelvollisuudet. Tapaus osoittaa, miten digitaaliset vaikutusoperaatiot haastavat 1900-luvun puolivälin lakeja algoritmien vahvistamana aikana.

Ulkomaisten agenttien rekisteröintilain kehys

FARA (22 U.S.C. § 611 et seq.) – alun perin luotu natsipropagandan paljastamiseksi – edellyttää rekisteröitymistä kaikilta, jotka toimivat *“ulkomaisen päämiehen määräyksestä, pyynnöstä tai ohjauksessa tai valvonnassa”* Yhdysvaltain politiikan tai mielipiteiden muokkaamiseksi. Rekisteröityneiden on ilmoitettava toimintansa, rahoituksensa ja levittämänsä materiaalit sekä päivitettävä tiedot puolivuositain.

Keskeiset määräykset:

1. **Laaja sovellettavuus** – kattaa valtion urakoitsijat, PR-yritykset ja yksilöt, jotka tekevät poliittista tai mainostyötä.
2. **Yksilön vastuu** – jokaisen toimintaa suorittavan luonnollisen henkilön on toimitettava *Short-Form*-rekisteröinti, riippumatta työnantajan ilmoituksesta.
3. **Rangaistukset** – siviilisakot huolimattomista laiminlyönneistä; jopa **viiden vuoden vankeus** tai **10 000 dollarin sakot** tahallista rikkomuksista (22 U.S.C. § 618(a); 18 U.S.C. § 951).

Vaikutukset vaikuttajille

FARA-velvoitteet

Vaikuttajat, jotka tiesivät Israelin sponsoroinnista ja Yhdysvaltoihin kohdistetusta tarkoituksesta, katsotaan agenteiksi, jotka edellyttävät yksilöllisiä Short-Form-rekisteröintejä. Vain Bridges Partnersin pääasiamies, Uri Steinberg, näyttää olevan rekisteröity. Rekisteröimättömät osallistujat voivat siis olla sääntöjen vastaisia. Oikeusministeriön uudistunut keskittyminen verkkovaikuttamiskampanjoihin (ks. FARA-yksikön vuosiraportit 2023–24) viittaa siihen, että jopa pienvaikuttajat voivat joutua tarkastuksen kohteeksi.

Mainoslainsäädännön velvollisuudet

FTC:n sponsorointiohjeet (16 C.F.R. Part 255) edellyttävät selkeää #ad-ilmoitusta maksetusta sisällöstä. Poliittisen viestin laiminlyönti on harhaanjohtava käytäntö FTC-lain § 5:n mukaan, mikä voi johtaa määräyksiin ja sakkoihin tekijöille tai sponsoroiville tahoille.

Verotus

Maksetun julkaisun tulot lasketaan **itsenäisen ammatinharjoittamisen tuloksi** (26 U.S.C. § 1402). Yhdysvaltain asukkaiden on raportoitava Schedule C:llä; ulkomailla asuvilta voidaan pidättää 30 % Yhdysvaltain lähteistä tulevasta työstä. Ilmoittamatta jättäminen voi johtaa jopa 75 %:n sakkoihin maksamattomasta verosta tai rikosoikeudelliseen syyteeseen (26 U.S.C. § 7201).

Maineelliset seuraukset

Lakisääteisten velvollisuuksien lisäksi salainen koordinointi vieraan valtion kanssa heikentää vaikuttajatalouden perustana olevaa aitoutta. Luotettavuuteen perustuvilla tekijöille paljastuminen salaisista valtion maksuista voi olla uran päättävä.

Vaikutukset X Corp:lle ja muille alustoille

Mainonta- ja ilmoitusvaatimusten noudattaminen

Sekä FTC-säännöt että EU:n DSA-artiklat 26–39 edellyttävät sponsoroitujen materiaalien läpinäkyvää merkintää. Jos X:n algoritmit edistävät ilmoittamattomia poliittisia julkaisuja, sääntelyviranomaiset voivat katsoa sen harhaanjohtavan mainonnan mahdollistamiseksi. DSA:n mainosläpinäkyvyyden tai systeemisten riskien säännösten rikkomukset voivat johtaa jopa **6 %:n sakkoihin maailmanlaajuisesta liikevaihdosta**.

FARA-vastuu

Alustat eivät yleensä joudu FARA-vastuuseen neutraaleina välittäjinä. Kuitenkin todisteet suorasta yhteistyöstä – kuten Esther-projektin osana myydystä algoritmisesta vahvistamisesta – voivat johtaa oikeusministeriön tutkintaan lain ”poliittisen propagandan” lausekkeiden nojalla.

Yritysvero

Koska maksut tehtiin X:n mainosmyyntijärjestelmän ulkopuolella, ne eivät vaikuta yritysverovastuuseen. Riski on sääntelyssä, ei tuloissa.

Laajemmat hallinto- ja politiikkavaikutukset

Esther-projekti ilmentää valtion propagandan ja vaikuttajamarkkinoinnin yhtymistä. Perinteinen lobbaus oletti näkyvän rajan valtioiden ja kansalaisten välillä; sosiaalinen media poistaa sen. Kun geopolittinen viestintä naamioituu vertaistason aitoudeksi, demokraattinen keskustelu muuttuu erottamattomaksi kohdennetusta mainonnasta.

Keskustelussa olevia korjaustoimia ovat:

- Oikeusministeriön FARA-ohjeet verkossa toimiville sisällöntuottajille.
- Pakolliset "ulkomainen sponsorointi" -merkinnät alustatasolla.
- Kansainvälinen veroyhteistyö OECD:n kautta rajat ylittävistä vaikutusmaksuista.

X Corp:n varmistus- ja poistotapaus 4. lokakuuta 2025

4. lokakuuta 2025 käyttäjät huomasivat joukko **sinisten ja kultaisten varmistusmerkkien poistamisia** tileiltä, jotka kritisoivat Israelin politiikkaa tai Esther-projektin paljastuksia, mukaan lukien toimittajat, akateemikot ja kansalaisjärjestöt. Toiminnasta ei annettu julkista perustelua. Pian tämän jälkeen analytiikkatili **@Uncensored.AI**, joka oli tarkastellut sekä vaikuttajaohjelmaa että X:n moderointia, **poistettiin ilman ilmoitusta**. Sisäinen työntekijän kommentti, joka kuvaili "käytäntöjen täytäntöönpanon tarkistusta", vedettiin myöhemmin takaisin, ja työntekijän kerrotaan saaneen nuhtelun.

Vaikka X:n ehdot sallivat harkinnanvaraisen merkkien poiston, ajoitus – keskellä kohonnutta keskustelua ulkomaisesta vaikutuksesta – herätti syytöksiä näkökulmapohjaisesta puolueellisuudesta. **EU:n digitaalipalvelulain** artiklan 34 mukaan suurten alustojen on lievennettävä systeemiä riskejä, kuten disinformaatiota ja poliittisesti motivoitunutta moderointia. Koordinoidut tai kostotoimenpiteet voivat näin ollen käynnistää Euroopan komission tutkinnan. Yhdysvalloissa tällaiset toimet herättävät uudelleen keskustelua Section 230:n laajuudesta ja hallitsevien viestintäalustojen lähes julkisesta roolista.

Eettiset ja moraaliset ulottuvuudet

Lakien ja ilmoitusten ulkopuolella on syvempi moraalinen kysymys: **mitä tarkoittaa totuus ja suostumus, kun demokraattinen keskustelu ostetaan ja myydään hiljaa?**

1. **Yleisön harhauttaminen** – Vaikuttajien maksaminen valtion propagandan esittämiseksi henkilökohtaisena vakaumuksena heikentää tietoista suostumusta. Kansalaisten tulisi tietää, kun vakuuttelu on valtion – erityisesti aseellisessa konfliktissa olevan – maksamaa.
2. **Empatian manipulointi** – Parasosiaalisen luottamuksen hyödyntäminen muuttaa emotionaalisen yhteyden valtiolliseksi välineeksi. Seuraajat luulevat kuulevansa

ystävää; todellisuudessa he ovat salaisen kampanjan kohde.

3. **Journalistisen tilan heikkeneminen** – Kun sponsoroidut ”henkilökohtaiset mielipiteet” tulvivat syötteisiin, ne syrjäyttävät riippumattoman journalismin ja kansalaisäänet, joilla ei ole vastaavaa rahoitusta. Informaatioepäsymmetria muuttuu moraaliseksi epäsymmetriaksi.
4. **Alustan vastuu** – X Corp:n algoritminen läpinäkymättömyys muuttaa moraalisen vastuun tilastolliseksi todennäköisyydeksi. Yritys, joka hyötyy sitoutumisesta – jopa raivosta – kantaa eettisen vastuun siitä, miten sen järjestelmät muokkaavat käsityksiä.
5. **Osallisuus ja omatunto** – Vaikuttajat, jotka hyväksyvät tällaisia sopimuksia, voivat täyttää lain kirjaimen myöhemmällä ilmoituksella, mutta aitouden henki – puhuja ja kuulija välinen moraalinen sopimus – on jo rikki.

Moraalisesti Esther-projekti ei ole pelkkä lakiviite; se on oire laajemmasta eettisestä ajautumisesta, jossa totuus muuttuu kauppatavaraksi ja demokraattinen luottamus vaihdettavaksi hyödykkeeksi.

Johtopäätös

Esther-projektin FARA-ilmoitukset merkitsevät pientä voittoa läpinäkyvyydelle, mutta paljastavat valtavia aukkoja täytöntöönpanossa ja etiikassa. Välittäjät rekisteröityivät; yksittäiset vaikuttajat ilmeisesti eivät. Jokainen kohtaa mahdollisia riskejä FARA:n, FTC:n ja verolain nojalla, kun taas X Corp kohtaa kasvavaa tarkastelua DSA:n ja yleisön moitteiden vuoksi havaitusta sensuurista.

Kuitenkin vakavin seuraus voi olla moraalinen: yleisen luottamuksen rapautuminen aitoon puheeseen. Kun valtion narratiivit ostavat yksityisiä ääniä ja alustat arbitroivat näkyvyyttä, vakuuttelun ja manipuloinnin raja häviää. Lakien päivittäminen on välttämätöntä; eheyden uudelleenrakentaminen on välttämätöntä. Kunnes totuus ja sponsorointi jälleen erottuvat toisistaan, demokraattinen keskustelu jää korkeimman tarjouksen panttivangiksi.

Viitteet

- Bridges Partners LLC, *Ulkomaisten agenttien rekisteröintilain asiakirjat*, Yhdysvaltain oikeusministeriö (26. syyskuuta 2025).
- *Responsible Statecraft*, ”Keitä ovat vaikuttajat, joita Israel maksaa 7 000 dollaria per postaus?” (2. lokakuuta 2025).
- *Jerusalem Post*, ”Israel’s ‘Esther Project’ sisältä” (1. lokakuuta 2025).
- *Al Mayadeen English*, ”Esther-projekti: Maksetut pro-Israel-vaikuttajat kiertävät FARA-sääntöjä” (3. lokakuuta 2025).
- *Middle East Eye*, ”Israel maksaa Yhdysvaltain vaikuttajille kääntääkseen negatiivisen yleisen mielipiteen” (3. lokakuuta 2025).
- *ProPublica*, ”Varmistetut tilit X:ssä kukoistavat levittäessään Israel–Hamaskonfliktin disinformaatiota” (19. joulukuuta 2023).
- *Rolling Stone*, ”Grok väittää, että se oli lyhyesti poistettu X:stä syytettyään Israelia kansanmurhasta” (12. elokuuta 2025).

- *Business Standard*, "Miksi Muskin Grok AI oli lyhyesti poistettu X:stä" (12. elokuuta 2025).
- *Finance Yahoo News*, "X poistaa The New York Timesin kultaisen varmistusmerkin" (lokakuu 2023).
- *Al Jazeera*, "Varjobannaaminen: Sensuroivatko sosiaalisen median jättiläiset pro-Palestiina-ääniä?" (24. lokakuuta 2023).
- Euroopan komissio, *Digitaalipalvelulain toimet X Corp:ta vastaan*, 2023–2025.
- Yhdysvaltain oikeusministeriö, *FARA-täytäntöönpanoyksikön vuosiraportit 2023–2024*.
- Yhdysvaltain liittovaltion kauppakomissio, *Sponsorointiohjeet*, 16 C.F.R. Part 255 (2023).
- Verohallinto, *Julkaisu 334: Verotuksen opas pienyrityksille* (2024).